

У якості прикладу такого акцентування уваги студента на ключових моментах можна навести тезовий виклад мінімальних вимог до змісту основної частини реферату на тему «Сучасні концепції бізнесу: масова кастомізація» з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю підприємства»:

- вихідні положення концепції та зміст моделі;*
- принципи та послідовність впровадження моделі на підприємстві;*
- позитивний і негативний досвід застосування моделі компаніями промислово розвиненого Заходу та Сходу, підприємствами Росії й України;*
- результати впровадження моделі та оцінювання його впливу на зміну рівня конкурентоспроможності підприємства.*

5. Орієнтування студентів від самого початку процесу підготовки реферату на те, що це — робота науково-дослідницького характеру, і в разі її гідного виконання реферат стане основою для підготовки доповіді на черговій щорічній конференції студентів КНЕУ, чи на конференціях молодих учених регіонального, всеукраїнського або ж міжнародного рівнів, чи слугуватиме стартовим майданчиком для здійснення у майбутньому подальших наукових досліджень поглибленого характеру.

*Беляєв О. О., професор
завідувач кафедри політичної економії,
Котенок А. Г., старший викладач
кафедри політичної економії,
факультет управління та управління
персоналом і маркетингу*

ФУНКЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ

Сьогодні, коли відбувається процес не просто трансформації університетської освіти (як у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» зокрема, так і всієї вищої школи в цілому), а її якісне перетворення як у глибину, так і в ширину на основі осмислення та переосмислення наслідків впровадження принципів Болонської хартії. В межах зазначеного процесу важливо дати вірну оцінку місцю та ролі науки, в першу чергу її гуманітарного крила.

Нинішній етап розвитку суспільства характеризується зростанням ролі людини в економічній системі. Вся система суспільного виробництва націлена на максимальне, на скільки це можливо, задоволення постійно зростаючих потреб людини через створення матеріальних благ та послуг, одночасно намагаючись зберегти обмежені ресурси, розвиваючи необхідні інституціональні структури.

У сучасній соціально-орієнтованій ринковій системі, яка до речі формується і в Україні, людина має зайняти в ній центральне місце, в широкому розумінні, що являє собою сутність процесу соціалізації економіки. В таких умовах набуває нової якості і роль держави. Сучасні тенденції вимагають від неї свідомих, виважених, цілеспрямованих дій для досягнення головної мети економічної системи — зростання добробуту населення. Однак, досягнення зазначеної генеральної мети змушує державу сприяти послабленню наслідків циклічного розвитку для формування стабільного майбутнього, забезпечувати соціальне партнерство та пом'якшувати, а потім і знімати структурні суперечності. Такий комплекс дій держави дозволяють людині зайняти центральне місце в економічній системі. Іншими словами через процес соціалізації економіки вона сама набуває соціальної орієнтації. Це, в свою чергу, передбачає гідне ставлення до людини, її економічної свободи.

Розвиток суспільства та зміна ролі держави обумовлює еволюцію політичної економії, науки, яка виконуючи свою ідеологічну функцію, обґрунтовує економічну політику держави. Отже, якщо формується соціально-орієнтована економіка, то має існувати наука, яка обґрунтовує соціальну роль держави, такою наукою повинна стати соціальна політична економія.

Зазначене вище, обумовлює необхідність запровадження в системі економічного університету дисципліни «Соціальна політична економія», у структурі якої домінуючу роль відведено дослідженню соціальної орієнтації розвитку економічної системи. В основі соціальної політичної економії лежать: гідність, свобода, блага, майбутнє. Розвиваючи існуючі функції політичної економії, соціальна політична економія їх розширює та виконує специфічні: сприяє гармонізації в системі економічних інтересів; забезпечує досягнення головної мети економічної системи — зростання добробуту; впливає на трансформацію «економічної людини» та формування «соціальної людини»; забезпечує соціальне партнерство; формує соціальне мислення; пом'якшує, а потім знімає структурні суперечності.

Соціальна політична економія в такому розумінні виступає сучасною еволюційною формою політичної економії. Введення її в систему освіти економічного університету є відповіддю на виклики сьогодення.

Волощенко В С., канд. екон. наук, старший викладач
кафедри макроекономіки та державного управління

ВИКОРИСТАННЯ ДИВЕРСИФІКАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО АНАЛІЗУ СТАНУ ЕКОНОМІКИ В ДИСЦИПЛІНАХ КАФЕДРИ

В макроекономічній науці існують наступні показники аналізу географічної структури зовнішньої торгівлі — індекс Херфіндаля—Хіршмана або ж підхід, визначений МВФ, щодо того, що, якщо один торговельний партнер країни займає більше 30 % у зовнішній торгівлі цієї країни, то це є небезпечним і вимагає застосування коригуючих державних заходів. Проте цього недостатньо для аналізу географічних напрямків зовнішньоторговельних потоків на предмет їх економічної безпеки для країни. Від повноти системи відповідних показників залежить точність діагностики безпечності географічної структури зовнішньоторговельних операцій країни та ефективність запроваджених державою заходів регулювання цих операцій. Тому необхідною є диверсифікація існуючої системи показників. У рамках диверсифікаційного підходу були розроблені коефіцієнти експортного та імпортного географічного розсіювання (*Kexp i Kimp*), за допомогою яких можна визначити збільшення чи зменшення зовнішньоторговельної небезпеки країни у відносинах з іншими країнами протягом досліджуваного періоду. Ці показники відрізняються від двох вище зазначених тим, що: 1) містять чітку методику їх розрахунку та інтерпретацію отриманих результатів; 2) не концентрують уваги на розподілі товарів по географічних напрямках, а розглядають увесь експорт або імпорт як єдине ціле всіх товарів (товарних груп).

З точки зору викладання дисципліни «Національна економіка» в рамках теми «Національна економіка у глобальному середови-